

RÓMAI JOG GYAKORLAT 2

Jogesetek a gyakorlatokhoz

JOGESETEK AZ ÖRÖKLÉSI JOG TÉMAKÖRÉBŐL

Testamenti factio, incapacitas és indignitas

1. A Kr.u. I. században A végrendeletében egy britanniai nőre hagyja minden vagyonát. Mi a sorsa ennek a végrendeletnek? Miért?
2. A keresztény korban egy eretnek A-ra és B-re hagyta minden vagyonát. Mi a sorsa ennek a végrendeletnek? Miért?
3. Egy 27 éves római férfi manusos házasságot köt egy római nővel, utóbb azonban kiderült, hogy a férfi magtalan. A fiú apja igen vagyonos, aki a végrendeletében minden vagyonát két suus fiára hagyja, majd nem sokkal később Egyiptomba hajózva egy tengeri viharban meghal. Milyen az öröklési jogi helyzet a két suus fiú között?
4. Gaius egy fedél alatt él apjával, aki Gaiust végrendeletében kizárólagos örökösévé nevezi, másik két testvért – Agót és Terentiust, akik az apai háztól távol élnek – kitagadja. Az utolsó években Gaius és apja között valamely okból kibékíthetetlen ellentétek támadnak, ennek során többször tettelegességre kerül sor: Gaius bántalmazza idős apját. Milyen öröklési jogi helyzettel állunk szemben az apa halála után?

Törvényes öröklés (Az örökhagyó után maradnak...)

5. Az örökhagyó *suus* fia és annak két gyermeke, emancipált fia, elhalt *suus* fiának két gyermeke és annak *manusos* felesége, elhalt leányának gyermeke, az örökhagyó *manusos* felesége.
6. Az örökhagyó *filius familiae*, emancipált fia, elhalt emancipált fiának két gyereke (ha emancipáció előtt, és ha utána fogantak!), elhalt leányának két gyereke, *manusos* felesége.
7. Az örökhagyó *suus* fia és annak gyermeke, emancipált fia és annak gyereke, valamint annak *manusos* felesége.
8. Az örökhagyó *filius familiae*, elhalt *suus* fiának két gyereke és *manusos* felesége, emancipált fiának két gyereke (ha emancipáció előtt, és ha utána fogantak!), elhalt leányának két gyereke, az örökhagyó *manusos* felesége.

Végrendelet fogalma, 'caput et fundamentum' (Gai. 2, 229), érvényesség és értelmezés

9. Valaki így végrendelezett: „Titius kapja meg hagyományként értékes jogi könyvtáramat. Kaesónak adom és hagyományozom herculaneumi telkeimet. Manlius legyen az örökösöm, aki minden ingó és ingatlan vagyonomat örökli.” Mi a helyzet ezzel a végrendelettel?
10. Egy vagyonos római ingatlanát akként végrendelezik, hogy az ingatlant annak minden járulékaival, illetőleg mindazzal együtt hagyja örökül, ami az ingatlanon található. Halálának időpontjában véletlenül éppen ott tartózkodott egy lovász is, aki a paterfamilias parancsa szerint valamit el kellett, hogy hozzon onnét. Kérdésként merül fel, hogy vajon a lovász is a hagyaték tárgyát képezi-e.
11. Egy rabszolga-kereskedő végrendeletében „minden rabszolgáját” egy barátjára hagyja. Vajon ebben az esetben azok a rabszolgák is ide értendők, akik csupán a rabszolga-kereskedő raktárkészletét képezték?

Végrendelet fajtái, ezek jelentősége

12. Himlőjárvány dúl Illíriában, a Kr.u. VI. században. Egy 150 lelkes kis faluban igen sokan meghaltak már. Milyen végrendeletet tehetnek a még élő falusiak? Mi tud erről?

13. Valaki egy lezárt borítékban található iratot helyez letétbe egy közjegyzőnél, arra hivatkozva, hogy a boríték az ő végrendeletét tartalmazza. Évekkel később, az iratot letétbe helyező személy halála után, a hagyatéki eljárásban a boríték felbontásakor derül ki, hogy a boríték csak mindenféle rajzokat tartalmaz. A hagyatéki tárgyaláson résztvevő rokonok jogászhoz fordulnak, azt kérdezve, hogy miként léphetnek fel a szerintük felelőtlenül eljáró közjegyzővel szemben. Mi a jogász válasza?

Végrendelet ellenére való öröklés

14. Gaiusnak van három suus fia, ám ő a végrendeletében mindent a szomszéd lányra hagy, akivel semmilyen rokoni kapcsolatban sincs. Mit tehetnek a suusok, milyen alapon?
15. Gaiusnak van három suus fia, akiket ő a végrendeletében kitagad, és mindent a szomszéd lányra hagy, akivel semmilyen rokoni kapcsolatban sincs. Mit tehetnek a suusok, milyen alapon?

Beneficii, collatio hereditatis

16. Egy végrendeleti örökös az örökhagyótól csak adósságokat örökölt. Mit tehet az örökös, hogy elkerülje a csődöt?
17. Egy suus örökös az örökhagyótól csak adósságokat örökölt. Mit tehet az örökös, hogy elkerülje a csődöt?
18. Egy végrendeletben örökössé nevezett és felszabadított rabszolga az örökhagyótól csak adósságokat örökölt. Mit tehet az örökös, hogy elkerülje a csődöt?
19. Van egy 12000 értékű hagyatéka, amelyből A 6000-t, B pedig 3000-t kap. Mi a sorsa a fennmaradó résznek? Milyen alapon?
20. G hagyatékának értéke 9000, amelyet három suus fia (A-B-C) egyenlő arányban örökölnék. C azonban már G életében kapott tőle 3000-t. Hogyan alakul ezek alapján a három fiú öröksége? Miért?

Singularis successio

21. Gaius így végrendelezett: „Örökösöm, Manlius Titiusnak legyen köteles kiadni értékes vázámat.” Manlius, az örökös azonban elviszi a vázát és eladja Kaesónak, akitől a tolvaj, Darius ellopja azt. Ki ellen fordulhat Titius, milyen keresettel és miért?
22. Gaius így végrendelezett: „Titiusnak adom és hagyományozom értékes vázámat.” Manlius, az örökös azonban elviszi a vázát és eladja Kaesónak, akitől a tolvaj, Darius ellopja azt. Ki ellen fordulhat Titius, milyen keresettel és miért?

EXEGÉZIS AZ ÖRÖKLÉSI JOG KÖRÉBŐL

Ö1.

Mod. D. 28, 7, 27 pr. (8 resp.)

Quidam in suo testamento heredem scripsit sub tali condicione „si reliquias eius in mare abiciat”: Quaerebatur, cum heres institutus condicioni non paruisset, an expellendus est ab hereditate. Modestinus respondit: laudandus est magis quam accusandus heres, qui reliquias testatoris non in mare secundum ipsius voluntatem abiecit, sed memoria humanae condicionis sepulturae tradidit. Sed hoc prius inspiciendum est, ne homo, qui talem condicionem posuit, neque compos mentis esset. Igitur si perspicuis rationibus haec suspicio amoveri potest, nullo modo legitimus heres de hereditate controversiam facit scripto heredi.

Egyvalaki azzal a feltétellel nevezte meg örökösét, hogy „ha a maradványaimat a tengerbe hajítja”. Az a kérdés merült fel, vajon ki kell-e zárni az örököst az öröklésből, mert nem tett eleget az örökhagyó által tűzött feltételnek. Modestinus szerint: „Azt az örököst, aki a megemlékezés szabályai szerint temetést rendezett az örökhagyónak ahelyett, hogy a tengerbe vetette volna a maradványait, inkább megdicsérni kell, semmint elmarasztalni”. Elsősorban azt kell megvizsgálni, hogy az az örökhagyó, aki ilyen feltételt támasztott, épelméjűnek tekinthető-e. Ha pedig ez a gyanú kétséget kizáró módon nem osztható el, a törvényes örökös semmilyen módon sem vitathatja a végrendeleti örökös öröklési jogát.

Ö2.

Procul. D. 32, 86 (5 epsit.)

Si ita legatum est „domum quaeque mea ibi erunt, cum moriar”, nummos ad diem exactos a debitoribus, ut aliis nominibus collocarentur, non puto legatos esse et Labeonis distinctionem valde probo, qui scripsit nec quod casu abesset, minus esse legatum nec quod casu ibi sit, magis esse legatum.

Ha valaki akként végrendelezik, hogy, hogy „mindent, ami a házamban található, amikor meghalok”, akkor úgy vélem, hogy nem képezi a hagyaték részét az a pénzösszeg, amelyet az örökhagyó adósaiktól éppen ezen a napon hajtottak be abból a célból, hogy azt más címen kihelyezzék. Teljességgel egyetértek a Labeo által tett megkülönböztetéssel, amely szerint [a hagyatékhoz nem tartozik hozzá] sem az, amivel a véletlen folytán csökken, sem pedig az, amivel a véletlen folytán nő [a hagyaték értéke].

JOGSETEK A KÖTELMI JOG KÖRÉBŐL

Jogügyleti alkatrészek, többalanyú kötelmek

1. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „Ha fiad születik, beköltözhetsz a lakásomba, és 50 sesterciust fizetsz havonta”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?
2. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „Beköltözhetsz a lakásomba, amelyért 50 sesterciust fizetsz havonta. Amennyiben a fiam megjön Afrikából, kiköltözől”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?
3. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „Folyó év május 1-én beköltözhetsz a lakásomba, amelyért 50 sesterciust fizetsz havonta”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?
4. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „Idén Karácsonykor beköltözhetsz a lakásomba, amelyért 50 sesterciust fizetsz havonta”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?
5. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „A harmincadik születésnapodon beköltözhetsz a lakásomba, amelyért 50 sesterciust fizetsz havonta”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?
6. Egy jogügylet az alábbi kikötést tartalmazza: „Halálom után a lakásom a tulajdonodba kerül, ha eltartasz engem életem végéig”. Milyen jogügyleti alkatrész szerepel itt? Milyen hatással van ez a jogügyletre?

Engedményezés, tartozásátvállalás

7. Ago 5000-t ad kölcsön Brutusnak. Nem sokkal később Ago kölcsönkér 8000-t Cassiustól. Lejáratkor Ago 3000-t tud teljesíteni Cassiusnak. Hogyan lehet megoldani, hogy Cassius megkapja a fennmaradó összeget? Milyen szabályok szerint valósulhat meg ez?
8. Ago kölcsönkér Brutustól 5000-t, amit azonban lejáratkor nem tud visszafizetni, ezért Cassius segítségét kéri. Milyen jogi formában oldható meg Cassius segítségnyújtása? Milyen szabályok szerint?

A szolgáltatás

9. Ago és Brutus egy stipulációban kötelezte magát, hogy a következő hónap elsején vagy egy tógát, vagy 1000 sesterciust adnak a Cassiusnak. Mind Ago, mind Brutus nagyon jóhiszeműek, ezért a megadott napon mindketten, de egymástól függetlenül és egymás tevékenységéről nem tudva, mindketten teljesítenek: Ago átadja a tógát Cassiusnak, Brutus pedig az 1000 sesterciust – Cassius távollétében – Cassius fiának. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt? Tehetnek-e valamit az adósok?

Felelősség

10. Ago ingyen vállalja, hogy megőrzi Brutus lovát. Ezalatt az idő alatt, Trebatius ellopja a lovat Agótól. Milyen felelősségi viszonytal találkozunk ebben a jogviszonyban? Miért?
11. Brutus odaadja a lovat Agónak abból a célból, hogy Ago a saját lovával együtt szántásra használja azt. Eme idő alatt, az istálló takarítása során, Ago figyelmetlenségből kiszúrja a ló szemét egy vasvillával. Milyen felelősségi viszonytal találkozunk ebben a jogviszonyban? Miért?
12. Brutus odaadja a lovat Agónak abból a célból, hogy Ago a saját lovával együtt szántásra használja azt. Ago ezalatt úgy megharagszik Brutusra, hogy egy késsel leszúrja a lovat. Milyen felelősségi viszonytal találkozunk ebben a jogviszonyban? Miért?
13. Brutus odaadja a lovat Agónak abból a célból, hogy Ago a saját lovával együtt szántásra használja azt. Ago az így szántásra kapott lovat nem szolgáltatja vissza időben. Ezt követően egy viharban kigyullad az istálló, és a ló bennég. Milyen felelősségi viszonytal találkozunk ebben a jogviszonyban? Miért?
14. Egy hitelező adósa határidőben megjelenik a hitelező házában, hogy tartozását megfizesse. A hitelező azonban minden iusta causa nélkül megtagadja a pénz átvételét. Miközben az adós hazafelé megy, elveszíti a pénzt. Néhány nappal később a hitelező perli az adóst a teljesítésre. Mi a döntés ebben az esetben? Milyen indokok alapján?

Kártérítés, lex Aquilia

15. Minősítse az alábbi eseteket: bekövetkezik-e kár; ha igen, milyen; megállapítható-e valakinek a felelőssége?
 - a. A szomszéd 3 éves kislány összetépi egyik értékes festményemet.
 - b. A szomszéd egy fogadás alkalmával, itallal teljesen eláztatja egyik értékes festményemet.
 - c. A szomszéd egy fogadás alkalmával, itallal teljesen eláztatja egyik értékes festményemet, amelyet minden nyáron neves galériáknak adok bérbe, hogy kiállítsák azt.
 - d. Valaki csütörtök délután megígéri, hogy szombat délután hosszú lejáratú szerződést köt velem baromfi-takarmány szállítására, és a szerződés megkötésekor átadja az első szállítmányt. Én várom a szállítót szombaton, ő azonban nem érkezik meg. Legkorábban hétfő délelőtt tudok takarmányt rendelni, ami csak kedden reggel érkezik meg.
16. Egy kocsmai verekezésben Brutus megfojtja Cassius Stichus nevű rabszolgáját. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt? Milyen törvényt lehet alkalmazni ebben az esetben?
17. Egy kocsmai verekezésben Brutus megsebesíti Cassius Stichus nevű rabszolgáját. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt? Milyen törvényt lehet alkalmazni ebben az esetben?

18. Brutus évek óta haragban van a szomszédjával, Cassiusszal, ezért Brutus október 1-én agyonveri Cassius tehenét. Ez a tehen a nyáron nagyon jól tejelt, augusztusra azonban csaknem elapadt a teje, ezért vágósorba került. A piacon egy tejelő marha értéke 3000 sestercius, egy vágóállaté 1500 sestercius. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt? Milyen törvényt lehet alkalmazni ebben az esetben? Milyen részletszabályok vonatkoznak erre az esetre?

Szerződési biztosítékok – kezesség

19. Ago szerződött Brutusszal, aki a tartozás biztosítékaként Cassiust készfizető kezesnek állította. Ha Brutus lejáratkor nem tudja kiegyenlíteni tartozását, milyen szabályok szerint juthat Ago a követeléséhez?
20. Ago szerződött Brutusszal, aki a tartozás biztosítékaként Cassiust sortartó kezesnek állította. Brutus lejáratkor nem teljesít. Mit tehet Ago annak érdekében, hogy követelését behajtsa? Mi ennek az indoka?
21. Ago szerződött Brutusszal, aki a tartozás biztosítékaként Cassiust sortartó kezesnek állította. Brutus lejáratkor nem teljesít, ezért Ago Cassiust, a kezeset perli a teljesítésre. Milyen jogeszközt vehet igénybe Cassius érdekei védelmében?
22. Az adósom a nekem zálogul lekötött dolgot az én tudtom nélkül eladta, így a vevő záloggal terhelt tulajdont szerzett. Én a vevő ellen fordulok keresettel, aki azonban felajánlja, hogy kiegyenlíti irányomba a tartozást járulékaival együtt, magához váltva a zálogtárgyat. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt? Mi ennek a tartalma?
23. Bérbe adtam a lakásomat, a bérlő azonban három hónap után nem fizette a bérleti díjat. Milyen jogeszközzel biztosíthatom a bérleti díj iránti követelésemet?
24. Férj és feleség között manus nélküli házasság kötött, amelyet követően feleség a férjre bízta szabadvagyonának kezelését. Milyen jogeszköz biztosítja feleség védelmét a vagyon elherdálása ellen?

Reálszerződések

25. A haszonkölcsönbe adta értékes népviseletét B-nek két napra. B azonban még egy hét múlva sem adja vissza. B háza neki fel nem róható okból leég, és benne A népviselete is. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt a felelősség szempontjából?
26. A haszonkölcsönbe adta autóját közvetlen szomszédjának, B-nek két napra. B azonban még egy hét múlva sem adja vissza az autót. Vihar kerekedik, amely az utcában kidönti a fákat, amik az ott parkoló autókra zuhannak összetörve azokat. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt a felelősség szempontjából?
27. A haszonkölcsönbe adta értékes népviseletét B-nek két napra. B határidőben visszaviszi a ruhát, A azonban elküldi, mondván, hogy éppen dolga van. B háza másnap neki fel nem róható okból leég, és benne A népviselete is. Milyen jogi szerkezet valósul meg itt a felelősség szempontjából?
28. Egy völgyben és hegyoldalban található falut elönt az árvíz. Gaius a falu völgyben lévő részén lakik, és nem szeretné, ha a család értékes görög festményei károsodnának az árvíz miatt. A falu hegyoldalban található részén azonban nem lakik jó ismerőse,

akiben maradéktalanul megbízna, csak Seius, akiről köztudott, hogy folyamatosan anyagi gondokkal küzd, és igen sok az adóssága. Milyen szerződés jön létre, ha Gaius Seiusnál helyezi el a családi festményeket? Mit tud ennek a szerződésnek az alapkonstrukciójáról? Ha Seiusnál valamilyen kár érné a festményeket, esetleg azok eltűnnének, milyen jogvédelmi eszköz állna Gaius rendelkezésére?

Konszenzuálszerződések

29. Marius elad egy vázát Publiusnak. Nem sokkal ezután jelentkezik Publiusnál Manlius, aki azt állítja, hogy a váza igazából az övé. Milyen szerződés jön itt létre? Mire köteles ennek keretében Marius? Milyen szabályok szerint?
30. Egy férfi a sarki műszaki kiskereskedésben vett egy órát, amelyről az eladó azt állította, hogy zenés ébresztő funkcióval is rendelkezik. Utóbb, amikor a férfi otthon próbálja beállítani az órát, és keresi az ébresztés funkciót, a használati útmutatóból kiderül, hogy ez a modell erre a funkcióra nem képes. Mit tehet a vevő? Hogy hívjuk ezt a jogintézményt? Mi szabályozza ezt az esetet római jog szerint? Mik a tételes szabályok?
31. Egy férfi igen drága porcelán étkészletet vesz a családja számára. Amikor otthon bontogatják a csomagolást, kiderül, hogy az egyik tányéron a festés csúnyán megfolyt. Milyen jogintézmény körébe tartozik ez a probléma? Milyen szabályok vonatkoznak rá? Milyen igényeket támaszthat a vevő, milyen határidővel?
32. Marcus azzal bízta meg Luciust, hogy számára beszédekkel írjon. Lucius teljesíti is a feladatot, Marcus azonban elégedetlen a munkájával, mert a beszédekkel nem érte el a kívánt sikert. Milyen kötelem jön létre a felek között? Ebből eredően miért felel Lucius és miért nem?
33. Mezei munkák végzésére reggel napszámost béreltem, mondván, hogy délben legyen a földemen, ahol majd napnyugtáig kellene megfelelő anyagi ellenszolgáltatásért dolgoznia. A napszámos elfogadja a kínált összeget, és megegyezünk, hogy délben ott lesz a földön. Meg is jelenik délben, ám láthatóan nagyon részeg. Milyen szerződés jön itt létre? Milyen elv érvényesül ennek körében? Mi a helyzet a konkrét esetben?

EXEGÉZISEK A KÖTELMI JOG KÖRÉBŐL

K.1

Iul. D. 36, 2, 19 pr. (70 dig.)

Cum sine praefinitione temporis legatum ita datum fuerit: „uxori meae penum heres dato: si non dederit, centum dato”, unum legatum intellegitur centum et statim peti potest, penoris autem causa eo tantum pertinet, ut ante litem contestatam tradita peno heres liberetur.

Valaki időpont megjelölése nélkül a következő hagyományt rendelte: „Örökösöm biztosítson feleségem részére élelmezést; ha ezt nem tenné, adjon 100 aranyat”. Ilyenkor a hagyományrendelést úgy kell érteni, hogy egy alkalommal száz aranyat, amelyet akár azonnal is lehet követelni. Az élelmezésnek itt csak annyi szerepe van, hogy ha a *litis contestatio* előtt azt kiadja az örökös, akkor szabadul a kötelemből.

K. 2.

Iul. D. eod. 19, 1 (70 dig.)

Quod si ita scriptum sit „si penum intra kalendas non dederit, centum dato”, non efficitur, ut duo legata sint, sed ut centum legata sub condicione videantur: idcirco si uxor ante kalendas decesserit, heredi suo neque penum relinquet, quia legata non est, neque centum, quia dies legati cesserit necesse est legataria viva.

Ha azonban azt írták, hogy „ha a hónap *Kalendae*-ja előtt nem adná ki az élelmezést, adjon 100 aranyat”, akkor nem úgy kell értelmezni, hogy kétféle hagyományt hagytak, hanem akként, hogy a 100 arany hagyományozására feltétel tűzése mellett került sor. Ekként ha a feleség *Kalendae* előtt meghal, akkor a feleség örökösire nem száll át az élelmezés, mivel azt nem az ő javukra hagyományozták, valamint nem száll át rájuk a 100 arany sem, mivel a legatum [fizetésének] napján szükséges, hogy a hagyományos életben legyen.

K. 3.

Paul. D. 19, 1, 21, 6 (33 ad ed.)

Qui domum vendebat, exceptit sibi habitationem, donec viveret, aut in singulos annos decem: emptor primo anno maluit decem praestare, secundo anno habitationem praestare. Trebatius ait mutandae voluntatis potestatem eum habere singulisque annis alterutrum praestare posse et quamdiu paratus sit alterutrum praestare, petitionem non esse.

Valaki eladta a házát akként, hogy élete végéig fenntartotta a maga részére a *habitatiót*, vagy minden egyes évben 10 aranyat. A vevő az első évben vonakodott megfizetni a 10 aranyat, a második évben vonakodott a *habitatiót* biztosítani. Trebatius véleménye szerint a vevőnek megvan a joga arra, hogy megváltoztassa az akaratát, és hogy minden évben vagy az egyikkel, vagy a másikkal teljesítsen: ameddig úgy tűnik, hogy akármelyikkel hajlandó teljesíteni, nincs helye *actiónak*.

K. 4.

Labeo D. 33, 1, 17 pr. (2 post. a Iav. epit.)

Legatum ita est: „Attiae, donec nubat, quinquaginta damnas esto heres meus dare” neque adscriptum est „in annos singulos”. Labeo Trebatius praesens legatum deberi putat, sed rectius dicitur id legatum in annos singulos deberi.

A hagyományrendelés akként szólt: „Attianak férjhezmeneteléig örökösöm 50 aranyat legyen köteles adni”, nem pedig akként, hogy „minden egyes évben”. Labeo és Trebatius úgy vélik, hogy az összeg azonnal fizetendő, ám helyesebb azt mondani, hogy minden egyes évben.

K. 5.

Iul. D. 46, 3, 34, 8 (54 dig.)

Quidam filium familias, a quo fideiussorem acceperat, heredem instituerat: quaesitum est, si iussu patris adisset hereditatem, an pater cum fideiussore agere posset. Dixi, quotiens reus satisfaciendi reo satis accipiendi heres existeret, fideiussores ideo liberari, quia pro eodem apud eundem debere non possentiarum.

Egy bizonyos *filius familias*, aki [tartozása biztosítékként] *fideiussort* állított, örökössé lett nevezve. Felmerül a kérdés, hogy ha az apja utasítására elfogadja az örökséget, vajon perelheti-e a kezest. Azt feleltem, hogy amikor a főadós annak lett az örököse, aki felé a *fideiussort* állította, szabadul a *fideiussor*, mivel egyazon személyért és személy javára egyszerre nem vállalhat kezességet.

K. 6.

Ner. D. 19, 5, 6 (1 resp.)

Insulam hoc modo, ut aliam insulam reficeres, vendidi. Respondit nullam esse venditionem, sed civili intentione incerti agendum est.

Eladom neked a bérházamat azzal, hogy te cserébe újítsd fel egy másik bérházamat. Azt válaszoltam, hogy nincs adásvétel, de civiljogi igényt lehet támasztani határozatlan [összeg / dolog] követelésére.